

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa kahdeksannestatoista helluntain jälkeisestä sunnuntaista 12.10. ja päättyy ensimmäiseen adventtisunnuntaihin 31.11.

Kristityn vapaus

MARK. 2: 18–22

18. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA
12.10.

Vapautta tarkoittavilla sanoilla Raamatussa on yhtymäkohtia sanoihin, jotka tarkoittavat auttamista ja pelastamista. Mitään vapautta ja vapauttamista ei tarvittaisi, jos ei olisi vankeutta tai orjuutta. Vapaus merkitsee pelastumista kaikenlaisista kahleista, rajoituksista ja pakosta. Vapaus on onnellisen elämän edellytys. Ei ole ihme, että sen kaipuulla on syvät juuret ihmisen sisimmässä. Onhan ihmiskunta kerran saanut tuntea täydellistä vapautta. Se oli aikojen alussa ennen syntiinlankeemusta.

Raamatussa vapauskäsitteellä on ennen muuta hengellinen merkitys. Alussa ihmisen oli vapaa palvelemaan Jumalaa kaikessa. Vapauden vastakohtana on vankeus ja orjuus jumalattomien voimien alaisena, johon koko ihmiskunta on joutunut syntiinlankeemuksen tähden.

Raamatussa Israelin kansa on esikuva koko ihmiskunnasta. Sen orjuuden ja vankeuden ajat olivat seurausta siitä, että se oli kääntynyt pois Jumalasta. Jumalan viha syntyi kohtaan näkyi siinä, että hän ei siunannut kansan vääryyksiä, vaan salli sen joutua ajallisiin koettelemuksiin. Avuttomuudessaan ihmiset olivat taas valmiimpia kääntymään Jumalan puoleen. Hänen oli vapautettava heidät orjuudesta. Vain siten siunaus saattoi tulla uudelleen heidän osakseen ja he saattoivat taas palvella Jumalaa sekä saada tulevaisuuden toivon, luvatus maan.

Israelin kansan vapautuminen maallista orjuuttajista on toissijainen asia. Vapautuminen Jumalan vihasta on sille ja meille kaikille suurinta vapautta. Israelin vapautuminen Egyptin orjuudesta oli Jumalan lahja, jota he eivät itse voineet ansaita. Se tapahtui sen jälkeen, kun ensin

oli uhrattu uhri Jumalan säätämällä tavalla. Siinä tarvittiin kuuliaisuutta Jumalaa kohtaan. Jumala-suhteella ja vapaudella oli riippuvuussuhde toisiinsa. Uhri, joka edelsi tuota pääsiäispäivää, oli esikuva Jeesuksesta. Mitään muuta tietä ulos kadotuksesta ja synnin orjuudesta ei ole kuin hän. Koko ihmiskunnan vapautumiseksi synnin orjuudesta tarvittiin Jumalan teko. Hän vapautti kansansa voimallaan ja viisaudellaan.

Jeesuksen lahja koko ihmiskunnalle on hänen oma kärsimisensä ja kuolemansa. Hän vapautti meidät lain kirouksesta. Meille olisi kuulunut kadotustuomio, mutta hän kärsi kadotuksen vaivan meidän edestämme. Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa. Hänen verensä on merkki siitä, että uhri on annettu. Pelastus Jumalan vihasta ja synnin orjuudesta, kadotuksesta, on todellisuutta. Se on sataprosenttisesti lahja, jonka eteen me emme voi tehdä muuta kuin omistaa se uskossa itsellemme. Jeesukseen uskovan ei tarvitse elää kuolemanpelossa.

Jeesus antoi Raamatun vapauskäsitteelle täydellisen merkityksen. Vapauden vihollisia eivät ole niinkään yhteiskunnalliset ja poliittiset orjuuttajat, vaikka toimivatkin jumalattomasti. Suurin uhka ovat hengelliset, uskonnolliset ja moraaliset orjuuttajat, jotka eivät itse seuraa Jumalan tahtoa vaan vetävät muitakin väärälle tielle. He palvelevat sielunvihollista ja pahuuden henkivaltoja, jotka tahtovat riistää ihmiseltä hengellisen vapauden. Ilman Kristusta ihminen on suurimmassa ja syvimessä ikuisessa orjuudessa. Maallisten orjuuttajien valta on vain hetkellistä.

Israelin kansan hengellinen elämä oli usein epävakaa. Se heilui jumalanpelon ja luopumuksen, vapauden ja orjuuden välillä. Kansan johtajat turvautuivat usein omaan viisauteensa aikaisemmat kokemukset unohtaen. Jumalan siunauksen

menettäminen näkyi toistuvina alistettuna olemisen, köyhyden ja maanpakolaisuuden aikoina. Myös Israelin hengelliset opettajat horjuivat usein ja ohjasivat kansaa etsimään pelastusta heidän omista ansioistaan. He opettivat, että Jumala on armollinen, jos ihminen on tarkoittanut alun perin hyvää, vaikka olisi sen jälkeen tullut tehneeksi väärin. Epävarmuuden orjuuttava ote oli luja. Varsinkin oppimaton kansa oli ymmällä siitä, mitkä olisivat niitä hyviä tarkoituksia, joihin pyrkimällä saadaan Jumalan armollisuus. Tarvittiin puolusteluja ja selityksiä umpikujasta pääsemiseksi.

Jeesus ei tarjonnut puolusteluja vaan pelastuksen. Päivän evankeliumi pysäyttää meidät juutalaisen paastoperinteen äärelle. Jeesus ei tuominnut paastoamista mutta ei myöskään opettanut, että se olisi vanhurskaaksi tulemisen edellytys. Paastolla ei ansaita armoa niin kuin ei millään muullakaan teolla. Ulkonaiset teot eivät tee ihmistä pyhäksi, vaan uskossa omistettu syntien anteeksianto. Vaikka fariseusten ja Johanneksen opetuslapset pitivät yhteistä paastopäivää, Jeesuksen opetuslapset eivät paastonneet. Sitä ihmeteltiin, sillä Jeesusta pidettiin hurskaana miehenä. Hän onkin sitä, ja hänen puhtautensa on ainoa, joka kelpaa Jumalan edessä. Paaston yksi merkitys ennen Jeesuksen tuloa oli esikuvallinen muistutus siitä, että pelastuakseen ihmisen on luovuttava asioista, jotka tuovat ulkonaista kunniaa mutta eivät riitä Jumalan edessä korjaamaan synnin seurauksia. Jeesus ei kieltänyt opetuslapsiltaan paastoamista mutta teki selväksi, että puhtaus Jumalan edessä ei perustu ihmisten tekoihin, vaan anteeksiantoon, jonka hän lahjoittaa. Siihen uskova on saanut avun ja on ikuisen elämän perillinen. Jeesus ei ohjannut opetuslapsiaan orjuuteen vaan vapauteen. ●

Antti Herkkola

Kirkkoherra, Kalvolan seurakunta

Rakkauden kaksoiskäskey

MARK. 12: 28–34

19. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

19.10.

Rakkauskäsitteellä on eri vivahteita. On intohimoista, sukupuolten välistä rakkautta ja sellaista, joka kumpuaa toisenlaisesta maaperästä. Vanhemmat rakastavat lapsiaan. Sisarusten välillä on rakkautta. On sukulaISRakkautta ja ystävyteen perustuvaa rakkautta. Lähimmäisen rakastaminen liittyy kaikkiin ihmisiin tavalla tai toisella. Kaiken muun yläpuolella on kuitenkin rakkauden lähde ja alkuperä. Jumala on rakkaus.

Se, että ihminen haluaa ja osaa edes vähän rakastaa, pohjautuu siihen, että Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen. Voimme vain aavistella, millaista oli ennen syntiinlankeemusta. Ihmiset rakastivat Jumalaa, lähimmäistään ja itseään puhdassydämisesti. Synti katkaisi ihmisen yhteyden Jumalaan. Samalla rakkaus lähimmäiseen alkoi horjua ja sammuu usein, jos oma itsekkyyks ja etu sitä vaativat. Tunteet heittelehtivät. Sympatia vaihtuu helposti antipatiaksi. Pahuus ja vääritys repivät maailmaa.

Jumalan rakkaus ei järky eikä horju. Hän ei muutu sen mukaan, löytääkö hän rakkautensa kohteesta jotain rakastettavaa. Raamatussa esimerkkinä tästä on Israelin kansa. Se sai osakseen Jumalan rakkauden riippumatta aikojen ja kansan tilan vaihteluista. Se oli saanut erityisaseman Jumalan toteuttaessa pelastustyönsä. Vapahtaja syntyi heistä, mutta ei heidän oman ansionsa vuoksi. Heidän valintansa perustui Jumalan rakkauteen. Hän oli omaisuuskansaansa kohtaan uskollinen, vaikka heidän uskollisuutensa horjui. Armahtavalla rakkaudellaan hän huolehti heistä historian eri vaiheissa. Hän ruokki heitä hyvyydellään, johdatti heitä kulloistenkin tarpeiden mukaan ja kasvatti heitä

rakastavan isän tavoin, vaikka ei aina saanut osakseen vastarakkautta. Molemmipuolinen rakkaus, joka leimaa oikeaa jumalasuhdetta, oli usein yksipuolista. Vain Jumala rakasti. Silloin, kun ihminen rakastaa Jumalaa ja antaa elämänsä hänen käsiinsä, hän rakastaa myös itseään ja Jumalan rakkaus hoitaa häntä. Ilman tätä ihminen on usein vain itsekäs ja kova muita kohtaan.

Päivän evankeliumissa Jeesukselta kysytään, mikä on tärkein käsky kaikkien käskyjen joukossa. Käskyjen tärkeydellä on eroja. Tärkeintä on, että ihminen rakastaa Jumalaa. Kokosydäminen Jumalan rakastaminen kätkee sisäänsä myös lähimmäisen rakastamisen, sillä Jumala rakastaa kaikkia. Raamattu sanoo, että Jumalan lapset rakastavat, sillä heitä on ensin rakastettu. Lainopettaja, joka teki Jeesukselle kysymyksen, yhtyi Jeesuksen osoittamaan järjestykseen. Se on ainoa oikea ja mahdollinen järjestys, jotta Jumala tulisi kirkastetuksi meidän elämässämme. Hänen on ensin saatava rakastaa meidät itselleen.

Rakkaus sulkee piiriinsä kaikki, vihollisetkin. Itsekkäät tavoitteet ovat siitä kaukana. Se on puhdasta palvelusta. Rakkaus ei etsi itsekkäästi omaansa. Se kohdistuu niihin, jotka eivät ole rakkautta ansainneet. Katsokaamme Kristukseen. Hän toi Jumalan täydellisen lahjan koko ihmiskunnalle. Hän uhrasi itsensä vihollistensa edestä, että he eivät joutuisi kärsimään ja tulisi tuomituksi syntiensä tähden kadotukseen. Hän oli synnitön, mutta Jumala siirsi häneen kaikki meidän syntimme, jotta me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden. Taivaskelpoisuuden ehtona on puhtaus. Meillä itsellämme ei ole sitä, mutta uskon kautta Jeesukseen ehdot omalla kohdallamme täyttyvät. Me olemme pelastuksen asiassa ansiottoman vastaanottajan osassa. Tärkeintä on, että rakkaus Jumalan ja ihmisen välillä ei jää

yksipuoliseksi omalla kohdallamme. Turvatessamme Jeesukseen me rakastamme Jumalaa juuri niin kuin hän tahtoo.

Jumala tahtoo, että hänen rakkautensa tulee ilmi suun tunnustuksena ja lähimmäisen rakastamisena. Kristillinen rakkaus näkyy seurakunnan elämässä ennen kaikkea veljesrakkautena. ”Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus”, sanoi Jeesus. Kristittyjen väliset riidat tai kristillisen rakkauden ulottuminen heikosti kristittyjen piirin ulkopuolelle on kipeä asia. Jos me annamme Jumalan anteeksi-antavalle rakkaudelle vain vähän tilaa elämässämme, meiltä puuttuu tärkeä voimavara, jotta voisimme paremmin osoittaa rakkautta lähimmäisillemme. Entistä läheisempi yhteys Jeesukseen, rakkauden korkeimpaan esikuvaan, on ainoa lääke rakkauden puutteeseen.

Anteeksiantava mieli ja huolenpito toisen tarpeista ovat Jumalasta lähtöisin. Se ulottuu kaikkiin kansoihin ja yksilöihin. Jeesus kohdisti puheensa kaikille, mutta tuossa tilanteessa, josta evankeliumitekstimme on, puhe kohdistui erityisesti israelilaisiin. Heidän oli käsitettävä, että Jumala armahtaa ja tarjoaa pelastusta ei vain heille, vaan kaikille. Hän ei ole puolueellinen, vaan rakastaa myös muukalaisia ja antaa heidänkin nauttia huolenpitoaan ja suojelustaan. Jumala on siunaava heitä yhtä paljon kuin omaa kansaansa. Jo Vanhassa testamentissa on nähtävissä, että Jumalan rakkaus ulottuu Israelia laajemmalle, koko maailmaan. Osana lähimmäisen rakkautta tulee tänäänkin olla sanoma Jumalasta, joka antoi syntien anteeksiannon kaikkien omistettavaksi. Luonnostaan ihminen etsii omista teoistaan ja ansioistaan pelastusta. Se oli taustana sille kysymykselle, jonka lainopettaja esitti Jeesukselle. Ihminen ei voi vähimmäiskään määrin itse pelastaa itseään. Vain täydellinen anteeksianto Jeesuksessa

Kristuksessa avaa meille tien kadotuksesta ikuiseen elämään. Rakkaudettomuutta on jättää kertomatta tämä sanoma lähimmäisille. Kristillinen lähetystyö on ajankohtainen asia. •

Antti Herkkola

Usko ja epäusko

JOH. 9: 24–38

20. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

26.10.

Päivän evankeliumi ja siihen liittyvät kohtaukset ennen ja jälkeen päivän evankeliumia käsittelevät todella raskaan luokan kysymyksiä: synnin ja kärsimyksen välistä suhdetta, tekojen hurskautta ja Jumalan armoa, uskoa ja epäuskoa. Liikkeelle lähdetään teologiasta: Joh. 9:n alussa opetuslapset näkevät syntymästään sokeana olleen miehen ja ryhtyvät kyselemään Jeesukselta, kenen synti on syynä miehen sokeuteen, hänen omansa vai vanhempien.

Opetuslasten itsestään selvä lähtökohdalla on, että miehen sokeus on synnin seurausta. Ihan kiinnostava teologinen kysymys toki on, miten se omaa syntymää edeltävä synninteko olisi ylipäänsä voinut onnistua. Kytkiessään yhteen synnin ja vastoinkäymiset opetuslapset edustavat aikansa ja ympäristönsä yleistä ajattelua. Samoin ajattelivat kaikki muutkin. Paitisi Jeesus. Vastatessaan opetuslapsille Jeesus katkaisee yhteyden synnin ja sairauden välillä: Ihmisen sairaus ei vielä kerro mitään hänen sielunsa tilasta. Jumala voi käyttää sinänsä onnettomia asioita, jopa syntiä ja pahuutta, omien hyvien tarkoituspäätöksensä ajamiseen. Ja päinvastoin. Muualla evankeliumeissa Jeesus korostaa, että rikkaus ja menestys, joita hänen aikanaan pidettiin selvinä Jumalan suosion ja siunauksen merkkeinä, saattoivat olla suuri onnettomuus, jos ne veivät ihmisen pois Jumalan yhteydestä.

Käydyn teologisen keskustelun päätteeksi Jeesus parantaa sokeana syntyneen. Tapahtumat eivät kuitenkaan pääty sokean miehen parantamiseen. Tunnetun syntymäsokean kerjäläisen parantuminen nostaa kohun, ja mies kutsutaan fariseusten kuulusteltavaksi. Tämä osa tapahtumasarjasta on meillä päivän evankeliumina tänään. Ilo miehen parantumisesta ei ole jakamaton. Näkönsä saanut joutuu fariseusten hampaisiin. Heille kelpaisivat vain sellaiset faktat, jotka puhuvat Jeesusta vastaan, eikä parannetulla sellaisia ole. Kuulustelun sävy on ivallinen ja töykeä. Aika rohkeasti ja kipakasti parannettu siten vastaa fariseuksille.

Päivän evankeliumin hämmentävä puoli on siinä epäuskon lujuuudessa, jolla fariseukset vastustavat kaikkia Jeesuksen messiaanisuuden selkeitä osoituksia. He keskittyvät suurennuslasilla etsimään raskauttavia tekijöitä Jeesusta vastaan. Pahin on tietysti se, että Jeesus paransi sokean sapattina, lepopäivänä. Hän on lepopäivän rikkoja, eikä sellainen voi olla Jumalalle mieleen.

Parannettu tekee osuvia kysymyksiä: Onko koskaan kuultu, että joku avaisi sokean silmät? Jeesus tekee sellaisia ihmeitä, joita ei edes Vanhassa testamentissa tapahdu. Vanha testamentti, jolla fariseukset kerskailevat, puhuu juuri tällaisista teoista messiaan ajan merkinä. Esim. Jes. 35:4–5 tai Ps. 146:6–8.

Mutta koska vastustajat ovat jo edeltä mielessään tuominneet Jeesuksen, on toiseikat sovitettava johtopäätöksiin. Päivän evankeliumissa asiat eivät kuitenkaan suju fariseusten mielen mukaan. Raskauttavia todisteita Jeesusta vastaan ei tunnu löytyvän, vaikka todistajia kuinka kovistellaan ja painostetaan. Lisäksi ihmiset ovat haluttomia todistamaan Jeesusta vastaan. Kun näkönsä saanut päivän evankeliumin päätösosassa tunnustaa hyvän tunnustuksen ja antaa kunnian Jeesukselle.

le ja Jumalalle, on tämä jo liikaa. ”Silloin fariseukset sanoivat: ’Sinä olet syntymästäsi syntinen, syntiä täynnä koko mies – ja sinä rupeat opettamaan meitä!’ He ajoivat miehen ulos.” (J. 34.)

Jeesuksessa oli fariseusten näkökulmasta liian monta vikaa: hän asetti armollisen laupeuden ahtaan sääntöjen noudattamisen edelle. Päivän evankeliumissa esimerkkinä on lepopäivänä parantaminen. Jeesus ei ollut kansansa mahtiperheistä, hän ei siis kuulunut aikansa juutalaiseen eliittiin, vaikka olikin Daavidin huonetta ja sukua. Jeesus myös tarjosi fariseuksille liian vähän näkyviä asioita: ei valtaa, mahtia tai kunniaa. Ja se näkymätön, mitä Jeesuksella oli tarjottavana, ei fariseuksia kiinnostanut. Armoa he eivät tarvinneet, eikä Jeesuksen rakkaus heitä liioin kiinnostanut.

Päivän evankeliumissa yksi avainkohta on fariseusten reaktio parannetun miehen nöyrään tunnustukseen, jossa hän antoi kaiken kunnian Jeesukselle. Fariseukset sihisevät parannetulle: ”Sinä olet syntymästäsi syntinen, syntiä täynnä koko mies – ja sinä rupeat opettamaan meitä!” Tämä reaktio paljastaa heidän oman vakavan syntinsä – omavanhurskauden.

Fariseukset olivat toki aikansa juutalaisten ryhmien joukossa se kaikkein hurskain ja esimerkillisin. Lain käskyistä ja kielloista he olivat tehneet sovellutukset, jotka olivat vielä Mooseksen lakiakin tiukempia. Näiden tulkintojen tarkoituksena oli estää jopa sellainen tilanne, jossa laki voisi joutua vahingossa rikotuksi. He todella taistelivat tehdäkseen kaiken Jumalan ilmoittaman lain mukaan ilman poikkeusta. Laki ei ollut heille taakka, vaan suuren ilon ja ylpeyden aihe.

Fariseusten ratkaiseva ja kohtalokas virhe oli kuitenkin väärä arvio itsestä ja omista kyvyistä. Lain noudattamiseen kohdistuvassa innossaan he ohittivat ai-

kalaisensa ja varmasti useimmat meidän aikamme kristityistä. Ja silti he menivät kohtalokkaasti harhaan. Heidän vertailukohtansa oli väärä. Vertailukohta olisi tullut etsiä Jumalasta, ei naapurista. Muut ihmiset he toki voittivat hurskaudessa. Jumalan täydelliseen pyhyyteen verrattuna he kuitenkin osoittautuivat syntisiksi.

Ihmiset näkevät vain teot. Jumala näkee ajatukset ja sydämen. Jeesukselle ei riitä, että joku toimii päällisin puolin oikein. Hän kysyy vaikuttimia ja sielun tilaa. Tämä vaatimus osoittautuu fariseusten kohdalla liian kovaksi. Se osoittautuu liian kovaksi meidän kaikkien kohdalla. Näin Jeesus ohjaa meidät näkemään, mitä synti todella on. Syvimmissä merkityksessä synti on sydämen luopumista elävästä Jumalasta. Ihminen etsii luonnostaan omaa hyvänsä ja omaa kunniaansa – ei Jumalan kunniaa. Kun ryhdytään tutkimaan ihmisen vaikuttimia, osoittautuu mallikansalainen yhtä syylliseksi kuin muutkin.

Jeesus näkee fariseusten hengellisen ylpeyden, omavanhurskauden ja katteettoman itsetyytyväisyyden. Pyrkiesään rakentamaan omaa hurskauttaan fariseukset hylkäsivät pelastuksen ainoan kestävä perustan, Jeesuksen Kristuksen ristin ja Jumalan armon. Sunnuntain teemana on usko ja epäusko. Usko edellyttää oman synnin näkemistä. Ilman syntiä ei ole armoa. Ja ilman armoa ei ole pelastusta.

Fariseukset tyrkkäsivät parannetun oman pikku piirinsä ulkopuolelle. Mutta siihen heidän valtansa rajoittuikin. Viimeisellä tuomiolla ihmiset eivät seiso fariseusten edessä, vaan Herran Jeesuksen. Mahtaville ja ylpeille hänellä ei ole mitään tarjottavaa. Väsyneille ja pelastajaa tarvitseville hän antaa kaiken: anteeksiantamuksen ja ikuisen elämän. ●

Lauri Vartiainen

Pyhien yhteys

MATT. 5: 1–12

PYHÄINPÄIVÄ 1.11.

Uskolla on hajunsa ja makunsa

Jeesus näki kansanjoukot ja puhui niille, jotka joukoista olivat lähteneet häntä seuraamaan. Mooses antoi kymmenen käskyn opetuksensa Siinain vuorella, uuden liiton ”Mooses” antoi ”uuden käskyn” ja opettaa Galilean vuorella, mitä se merkitsee. Meidän, jotka olemme rajan kansaa, on syytä kuunnella.

Matteuksen tallentamista Jeesuksen viidestä laajasta opetussuunnasta vuorisaarna on keskeisin. Vuorisaarnaan on valikoivasti ihastuttu. Toisille se on etiikan saavuttamaton, toisille saavutettavissa oleva malli. Puhe laveasta ja kaidasta tiedä ja niiden määränpäästä ei ole yhtä suosittu (Matt. 7:13,14). Pinnalta katsoen vuorisaarna näyttää kuuliaisuuden etiikalta, mutta on ennen muuta armon etiikkaa. Se on kymmenen käskyn selitys, mutta ennen muuta siksi, että se kertoo, mitä Jumalan armo merkitsi (4:23–5:2), merkitsee tällä hetkellä (6:25–34; 7:7–11) ja merkitsee tulevaisuudessa hetkellä, jolloin lupauksen optiot lasketaan käteisenä (5:3–12). Kristitty elää preesensin ja futuurin jännitteessä: jo nyt – ei vielä.

Enemmän kuin uudistuksia ja kampanjoita kirkko tarvitsee sitä, että se ja sen jäsenet alkavat elää kristillisesti. Kristittyjen elämän iloinen ja rohkea erilaisuus on se suola ja valo, joka herättää uskosta osattomissa uuden ja erilaisen elämänannon. Sitä ei tee mukautuva samankaltaisuus. Vuorisaarna ei kerro: eläkää näin, niin teistä tulee kristittyjä, vaan se kertoo: koska olette kristittyjä, tapahtuu näin. Meille osoitetaan uudestisyntymisen ja Pyhän Hengen työn välttämättömyys. Toki vuorisaarnan mukainen elämä tuo siunauksen, mutta on harhaoppia edellyttää

sellaista uudestisyntymättömältä. Autuaaksi julistuksilla aloitetaan. Ensimmäisenä autuaita, ja sitä seuraa sitten kaikki muu. Ja kun joitakin onnitellaan: ”Autuaita ovat”, se samalla merkitsee väistämättä, että jotkut jäävät onniteluja vaille: ”Voi teitä.” (Luuk. 6:17–49.)

Olennaista ei ole, onko vuorisaarna yksi puhe vai kokooma ja montako autuaaksi julistuksia on, vaan se, mitä ne sanovat Kristuksen seuraajista. Kokonaisuudesta ja yleisestä edetään yksityiskohtiin. Jos tehtäisiin toisin päin, ajaututtaisiin yksipuoluisuuksiin ja harhaoppeihin. Kuin sivutuotteena saa vastauksen myös ihmisen kysymys: kuinka voisin elää onnellisesti? Tässä tulee kuvaan mukaan se, mikä mieluusti sivuutetaan: ihmisen langenneisuus ja synty. Onnen takaa-ajo johtaa monesti onnettomuuteen. On etsittävä ja janottava vanhurskautta. Kuuntele vuorisaarna!

Taivaan onnitellut koskevat kaikkia kristittyjä. Ei ole tavallista ja erityiskristillisyyttä. Kaikki kristityt ovat tarkoitetut ilmentämään kaikkia alkujakeiden kuvauksia kristityistä. Mikään ominaisuuksista ei ole sellainen, mitä ihmiset voivat riittävin ponnistuksin olla luonnostaan. Jollakin voi olla ihastuttava luonne, ja hän voi olla paljon ”kristillisempi”, kuin uskovaiseksi tunnustautuvat, mutta sillä ei ole tekemistä jumalasuhteen ja Pyhän Hengen vaikutuksen kanssa. Mutta Pyhä Henki evankeliumin ja Jumalan armon kautta voi tehdä mitä omavaraisemmasta ihmisestä hengessä ja hengellisesti köyhän. Evankeliumin voimasta kertoo se, että kristityt ja oikea kirkko ovat erilaisia kuin maailma niin, että epäuskoisen maailman on niitä vihattava ja silti kuunneltava heidän sanomaansa. Kristityt ja ei-kristityt kuuluvat eri valtapiiriin. Uskovaiset ovat taivasten valtakunnan kansalaisia.

”Hengessä köyhästä” aloitetaan. Se on tyhjennys, jota seuraa täyttäminen (Luuk.

1:53). Se on täydellistä riippuvaisuutta Jumalasta ilman, että minulla on mitään annettavaa hänelle (Jes. 66:2). Aineellista köyhyyttä Jeesus ei ihanno, vaikka luopumus onkin usein hyvinvoinnin lapsi ja rikkaiden on vaikea päästä taivasten valtakuntaan. Jumalan mielen mukainen murhe johtaa parannukseen omalla kohdalla (Room. 7:10) ja rukoushätään toisten puolesta. Sellainen johtaa iloon (Ps. 119:136; 126:5,6). Tämä maailma murehtii aivan toisenlaisia asioita (2. Kor. 7:10). Itsevarmuus, häikäilemättömyys, röyhkeys pitävät puolensa pienemmissäkin perinnönjaoissa. Kristityt ovat erilaisia (Ps. 37:10, 11). He antavat omien oikeuksiensa menä. He eivät odota uhrautumista muilta, vaan Herraansa seuraten uhrautuvat itse. Käännökset ”hiljainen” ja ”kärsivällinen” eivät ole kaukana toisistaan (Matt. 11:29). Kuka lopulta on vahva? Vanhurskauden nälkään ja janoon vastataan Jumalan armolla ja lahjavanhurskaudella. Raamatun järjestys on tämä: ensin Jumala ja hänen vanhurskautensa ja sitten muu (Matt. 6:33). Muu järjestys ei anna mitään.

Neljä ensimmäistä autuutta ilmaisevat täydellistä riippuvuutta Jumalasta ja täydellistä pelastuksen lahjaa. Ensimmäistä eli riippuvuutta Jumalan armosta seuraa viides: toisten armahtaminen. Toinen eli murhe omasta ja toisten pahuudesta johtaa kuudenteen eli puhdassydämyyteen. Jeesus, joka tuns, mitä ihmissydän tuottaa (Matt. 15:19), julistaa puhdassydämyyttä (Ps. 24:4; 73:1). Kolmas eli kärsivällisyys johtaa rauhaan yli keittiön pöydän ja yli valtamerten. Paha kiehuu kuiviin silloin, kun se kohtaa hyvän.

Neljäs eli vanhurskauden nälkä johtaa kahdeksanteen eli kaikenlaiseen herjatuksi, panetelluksi ja vainotuksi joutumiseen Jumalan vanhurskauden eli Jeesuksen tähden. Se johtuu siitä, ettei rakenna ihmisen – oman ymmärryksen, tunteen, enemmistömielipiteen jne. – varaan, vaan Juma-

lan sanan varaan. Vainokin koskee kaikkia kristittyjä eikä vain osaa kristityistä vaikeissa olosuhteissa (2. Tim. 3:12). Jotakin kavahdettavaa on hengellisessä tilassamme, jos saamme olla kaikessa rauhassa, puhumattakaan siitä, että maailma kiittää kristillisyyttämme. Jumala pitää vainoistaan huolen, mutta kuka pitää huolen niistä, jotka leimaavat, vainoavat ja antavat väärän todistuksen? ●

Keijo Rainerma

Jeesuksen lähettiläät kentällä

LUUK. 10: 1–12

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 2.11.

Olen mielistynyt ”Mestarin menetelmään”, jonka Asburyn teologisen seminaarin professori **Robert Coleman** Yhdysvalloista on koonnut Raamatusta. Hän kirjoitti kirjan *Mestarin menetelmä* jo vuonna 1964, mutta suomeksi se julkaistiin vasta 1981 Suomen Lähetysseuran Linkki-sarjassa.

Vaikka kirja käsittelee varsinaisesti evankelioimistyyttä, niin näen siinä myös Jeesuksen antaman seurakuntatyön johtamismallin. Jeesus on uskomme mukaan täydellinen esikuva, ja hänen strategiansa järjestää ”seurakunnan asiat” löytyy Uuden testamentin sivuilta.

Coleman esittelee kahdeksan periaatetta Jeesuksen johtamisstrategiasta.

Ensimmäisenä on *valinta*. Jeesus keskittyi ihmisiin. Hän valitsi kaksitoista opetuslasta, jotka olivat valmiita oppimaan ja muuttumaan Mestarin käsissä toisenlaisiksi. Hän ei ottanut viisaita ja oppineita vaan tavallisia työmiehiä, jotka eivät olleet käyneet kouluja, niitä, jotka olivat jonkinlainen läpileikkaus sen ajan ihmisistä. He olivat valmiita oppimaan ja myös muuttumaan sen mukaan, mitä Mestari halusi heille opettaa. Nykyaikanakin on tärkeä löytää sopivia työntekijöitä, joita johtamisoppaissa kutsutaan

alaisiksi. Oliko Jeesuksella alaisia? Hänellä oli pikemminkin työtovereita.

Toinen kohta on *yhteys*. Jeesus antoi paljon yhteistä aikaa opetuslapsilleen. Hän opetti pelkästään pitämällä oppilaat lähellä. Hän oli itse koulu ja opetus-suunnitelma. He oppivat yhteyden kautta katselemalla ja seuraamalla, mitä Jeesus teki. Henkilökohtainen ja jatkuva yhteys Jeesukseen oli oppimisen edellytys. Matkan varrella asiat selvisivät pikku hiljaa, ja opetuslapset saivat lisää vastuuta oppimisen myötä. Nykyaikana työyhteisössä kativataan yhteisöllisyyttä. Sen eteen on tehtävä työtä ja varattava riittävästi yhteistä aikaa, seurakunnassa muun muassa toiminnan suunnitteluun.

Kolmas kohta on *hint*a. Hinnalla Coleman tarkoittaa kuuliaisuutta, sitä että on valmis luovuttamaan oman elämänsä Mestarin käsiin. ”Jos joku tahtoo kulkea minun jäljissäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua”, sanoi Jeesus (Matt. 16:24). Jeesuksella oli ”kaikki tai ei mitään” -periaate. Hän oli itse kuuliasinen Isälle ja vaati samaa oppilailtaan. Seuraamisella oli hintansa: risti ja luopuminen entisestä elämästä. Nykyaikana voimme puhua kutsumustietoisuudesta ja valmiudesta joustaa omista eduista ja pitää seurakunnan perustehtävä kirkkaana mielessä.

Neljäs kohta on *lahja*. Jeesus antoi itsensä meille lahjaksi. Kristuksen risti muistuttaa meitä siitä. Lahjaa on myös Pyhän Hengen työ. Jeesus lupasi opetuslapsilleen toisen Puolustajan jälkeensä (Joh. 16:7). Lupaus toteutui helluntaina, kun Pyhä Henki vuodatettiin. Meidän työmmme ei ole meidän omaamme, vaan se on kokonaan Jumalan työtä hänen Henkensä avulla ja voimalla. Opetuslapset saivat arvioida omaa työtään. Heidän tuli antaa oma panoksensa lahjaksi, niin kuin he itsekin olivat lahjaksi saaneet (Matt. 10:8).

Viides periaate on *esikuva*. Jeesus oli itse esimerkki. Ensimmäinen oli elämä ja vasta sen jälkeen toiminta. Hän opetti käytännössä rukoilemaan säännöllisesti ja vetäytymään hiljaisuuteen ja yksinäisyyteen. Hän opetti pyhiä kirjoituksia, jotta oppilaat oppisivat ulkoa tärkeitä Vanhan testamentin kohtia. Opetustilanteita tuli vastaan luonnostaan elävässä elämässä. Jeesus oli itse oma opetusmenetelmänsä. Elämä opettaa parhaiten. Näin sanotaan vielä nykyaikanakin. Johtajan on näytettävä esimerkkiä ja toimittava sanojensa ja opetusensa mukaan. Muuten työyhteisössä ei synny luottamusta johtajaan ja hänen kykynsä selviytyä vaativistakin tehtävistä.

Kuudes kohta on *työnjako*. Jeesus antoi tehtäviä opetuslapsilleen: ”Minä teen teistä ihmisten kalastajia.” Ennen sitä hän kuljetti opetuslapsia mukanaan, jolloin he saivat olla hänen kanssaan ja seurata, mitä hän teki. Sitten tuli vaihe, jolloin heidät lähetettiin lähetysmatkalle (Luuk. 9). Jeesus antoi käskynjaon ja ohjeet, ja sitten he tulivat perässä niihin paikkoihin. Toisella kerralla lähetettiin jo seitsemänkymmentäkaksi henkeä, eli joukko oli isompi. Todennäköisesti siinä oli mukana kuusikymmentä henkeä, jotka ensimmäisellä reissulla olivat tulleet uskoon. Jeesuksen kaste- ja lähetyskäsky oli myös tällainen selkeä työnjako ja tehtäväksianto. Nykyaikanakin tarvitaan seurakuntatyössä strategiaa ja toiminnan selkeää suunnittelua.

Seitsemäs kohta on *ohjaus*. Jeesus seurasi oppilaidensa työtä. Hänellä oli aikaa kuunnella ja jakaa kokemuksia heidän kanssaan. Tästä Raamatussa on kohtia, joissa opetuslapset palasivat ”työmatkoilta” iloiten kertomaan, mitä kaikkea hienoa oli reissussa tapahtunut. Jeesus kuunteli heidän kokemuksiaan ja iloitsi yhdessä heidän kanssaan Jumalan valtakunnan etenemisestä. Jeesus antoi omilleen tällaisia käytännön harjoitustehtäviä, joista heidän tuli oppia vastaisuuden

varalle. Nykyaikana työntekijät arvostavat johtajaa, joka on oikeasti kiinnostunut alaistensa työstä ja on valmis auttamaan ja rohkaisemaan heitä työssä eteenpäin.

Kahdeksantena ja viimeisenä kohtana *Mestarin menetelmässä on hedelmä*. Jeesus odotti tuloksia oppilailtaan, aivan niin kuin viinipuusta odotetaan hedelmää. Siinapin siemen kylvetään, jotta siitä kasvaisi iso melkein puun kokoinen kasvi. Kaikilla näillä vertauksilla Jeesus opetti, että työ on tavoitteellista, sitä tehdään siksi, että saadaan myös tuloksia. Coleman kutsui opetuslapsia ”rintaman etujoukoiksi”, jotka lähetettiin liikkeelle. Tämä ryhmä kasvoi yli 500 veljeksi, ennen kuin Jeesus helatorstaina astui ylös taivaaseen ja meni Isän kotiin. Hyvin tärkeää oli rukoilla työmiehiä elopellolle korjaamaan tulevaa satoa. Nykyäänkin seurakuntatyössä pitää olla tavoitteita ja mieluusti myös Raamatun pohjalta nouseva strategia, joka on päivitettävä riittävän usein. Seurakuntatyö on tavoitteellista työtä, vaikka ”hedelmät” selviävät vasta iankaikkisuudessa. ●

Aki Paavola

Kirkkoherra, Evijärven seurakunta

Uskon perustus

MATT. 16: 1–4, ROOM. 5:1–11, JER. 15:19–21

USKONPUHDISTUKSEN
MUISTOPÄIVÄ 9.11.

Vietämme uskonpuhdistuksen ”muistopäivää”. Mikähän lie muistopäivän sisältö? Muistellaanko 500 vuotta sitten syntynyttä, aikansa elänyttä ja lopulta haudan hiljaisuuteen vaipunutta elämän liikettä? ”Rauha hänen muistolleen.” Vai viettävätkö tänään uskosta puhdistamisen juhlaa muinaisen reformaation kaukaiset nimelliset jälkeläiset – joita ei enää mistään tunnista varsinaisen uskonpuhdistusliikkeen hengellisiksi perillisiksi?

Historia on täynnä Jumalan ihmeellisten tekojen todistusta. Vastaavasti historia paljastaa lahjomattomasti meidän ihmisten järkyttävän track-recordin synnin tuotekehittämisessä. Uskonpuhdistuksen vaiheet kertovat Jumalan puuttumisesta kansansa hengelliseen kurjuuteen ja kirkon synteihin. Tänä sunnuntaina olisi hyvä pysähtyä pohtimaan, mikä merkitys uskonpuhdistuksella on ollut meille, mutta ennen kaikkea sitä, olisiko hengellinen uudistuminen ja jopa herätys mahdollista vielä tänäkin aikana.

Kolmen vuosikerran tekstit, yhteensä 12, puhuvat erilaisista teemoista ja ilmiöistä, jotka liittyvät hengelliseen heräämiseen, herätykseen, sen edellytyksiin tai esteisiin: ihmisen hätä, Jumalan kutsu, evankeliumin voima, henkivallat, julistaja ja hänen kohtaamansa vastustus, Kristuksen vuodattama veri, ihmeet ja merkit, uskovien vaikutus tähän maailmaan.

Jos olet valmistamassa saarnaa täksi sunnuntaiksi, suosittelen temaattista lähestymistä hengellisen heräämisen aiheeseen. Silloin kannattaa ottaa käsittelyyn päivän kaikki tekstit.

Matt. 16 kertoo uskonnollisesti suuntautuneiden ihmisten kieroudesta. Inhimillistä yleisuskonnollisuutta esiintyy kaikkialla, myös kristillisissä piireissä. Uskonnollissävytteisen viisauden tavoittelu korottaa ihmistä hänen omissa silmissään. Moni etsii pätemisen tunnetta uskonnolliseen tietoon uppoutumalla. Fariseukset ja saddukeukset olivat itsevarmoja viisastelijoita. Ei tämä laji ole sukupuuttoon kuollut kristillisissä yhteisöissäkään. Kuitenkin, kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytyneinä Kristuksessa (Kol. 2:4). Saatanan ohje esi-isillemme paratiisissa olikin lähteä etsimään viisautta kokemuksellisuuden ja Jumalan antaman Sanan hylkäämisen pohjalta. Se oli kuoleman tie.

Ihmisen uskonnolliset kokemukset, ihmeet ja humanistinen viisaus vievät harhaan. Kirkon ja uskon uudistus voi alkaa vasta, kun Jumalan antama sanoma ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Kristuksesta otetaan tosissaan – siis oikeasti tosissaan. ”Joonan merkki” on tässä. Ei kirkolla ole muuta sanomaa kadotksenalaiselle maailmalle jaettavaksi: sinun syntiesi tähden ristiinnaulittu ja ylösnoussut, elävä Kristus. Ota vastaan – tai torju. Tämä ratkaisee iankaikkisen kohtalosi.

Jer. 15 kertoo siitä, että Jumalan kutsu- ja lähettämät ihminen tulee olemaan kovassa ristipaineessa, jos ja kun hän ottaa kutsun vastaan. Jumala, lähettäjämme, vaatii sitä, että toimimme hänen ”suunaan”. Silloin hän on lupauksensa mukaan kanssamme. Jos puhumme ”joutavia”, omia ajatuksiamme, hän ei ole lupannut olla kanssamme. Silloin katoaa automaattisesti Jumalan siunaus hengellisestä toiminnasta. Tässä on syy siihen, miksi kirkot menettävät Jumalan siunauksen toiminnassaan. Turha silloin on uneksia herätyksistäkään.

Room. 5 on ihana kooste uskonpuhdistuksen aarteista. Sunnuntain sanoma voisi keskittyä toisaalta pelkästään tähänkin. ”Meistä ei ollut itseämme auttamaan, mutta Kristus kuoli jumalattomien puolesta, kun vielä olimme syntisiä.” ”Vuo-dattamalla verensä hän on nyt tehnyt meidät vanhurskaiksi.” Yksin uskosta, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden Kristuksen veri ulottuu aivan alas, puhdistamaan jumalattomimmankin syntisen, jos tämä vain suostuu veren pestäväksi. Armo ei kuitenkaan kelpaa niille, jotka perustavat uskonsa muuhun kuin Jumalan sanaan.

Uskonpuhdistuksen muistopäivän ”muistamisen” syvin merkitys voisi olla siinä, että muistaminen olisi rukousta kansamme ja varsinkin kirkkomme

(mukaan lukien minä itse) puolesta. Pääsisimme asian ytimeen, kun jumalanpalveluksissa pysähdyttäisiin kunnolla rukoilemaan, huutamaan Jumalan puoleen kansamme heräämiseksi ja kääntymiseksi Jumalan ja hänen sanansa puoleen. Ihmiselle herätyksen aikaan saaminen on mahdollonta. Jumalalle kaikki on mahdollista. ”Herra, lähetä keskuuteemme hengellinen herätys – ja aloita se minusta.”

Tänä juhlasunnuntaina kannetaan jumalanpalveluksissa kolehti Lähetysyhdistys Kylväjän työlle Mongoliassa, erityisesti naisten ja lasten saavuttamiseksi evankeliumilla. Uskonpuhdistuksen aarre on juuri nyt löytyvässä monilla lähetyskentillä nuorten kirkkojen syntyvaiheissa, myös Mongoliassa. Uskonpuhdistuksen liike on tänä päivänä aidoimmillaan läsnä siellä, missä Jeesuksen sovitustyöhön perustuva armon evankeliumi saa tuoda taivaallisen ilon kadotuksen perillisille ja vapauttaa ihmisiä ihmistekoisten lakiuskontojen orjuudesta ja missä Jumalan sanaa käännetään yhä uusille kielille – tällä hetkellä ennätystahtia – ja missä valtakunnat ja kansat saavat toivon paremmasta tulevaisuudesta elävän Jumalan tuntemisen levittäessä siunaustaan. ●

Tapio Pokka

Pastori, DI, Kylväjän työaluevastaava ja aluekoordinaattori, Oulu

Valvokaa!

MARK. 13: 33–37

VALVOMISEN SUNNUNTAI 16.11.

Teksti on Jeesuksen eskatologisen puheen loppu. Hän on kertonut pelastushistorian viimeisestä vaiheesta, päämäärästä, johon kaikki tähtää, siitä päivästä, jolloin kaikki asetetaan kohdalleen. Kaikki kysymykset, myös ns. teodikean ongelma, saavat ratkaisunsa. Enää ei tarvitse kysellä Jumalan olemassaoloa hänen kaikkivaltiutensa, hyvyytensä ja maailman to-

dellisen tilan välistä ristiriitaa epäilyn ja kieltämisen lähtökohdaksi käyttäen. Luomisen tarkoitus toteutuu, kun lunastus on antanut sille uuden perustan lankeemuksen tuoman tuhon hävitystyön korjaamiseksi. Jumalan rakkauden tähden tämän vastaanottamiselle on jätetty aikaa, jotta evankeliumi tulisi julistetuksi kaikille kansoille ja pelastuminen olisi kaikille mahdollinen. Kun tämä tapahtuu, tulee loppu. Silloin tuhotaan kaikki se, mikä on paha ja väärää ja Jumalan tahto toteutuu täysimääräisesti näkyvällä tavalla. Kristus saapuu ja tuomitsee oikeudenmukaisesti ja toteuttaa ikuisen elämän, johon jokainen pääsee, joka on ottanut vastaan hänessä tarjolla olevan pelastuksen lahjan.

Luku Mark. 13 ja sen rinnakkaisluvut Matt. 24 ja Luuk. 21 keskittyvät tämän päämäärän ja sitä ennakoivien asioiden kuvaamiseen. Yksi kantava ajatus on: ”Te ette tiedä, koska talon herra tulee.” Se ei kuitenkaan ole ainoa. Sen rinnalla Jeesus antaa moniakkin merkkejä, joita meitä kehoitetaan tarkkailemaan ja tekemään niistä päätelmiä. ”Kun oksa virkoo, te tiedätte, että kesä on lähellä.” ”Kun näette kaiken tämän tapahtuvan, rohkaiskaa mielenne ja nostaa päänne tietäen, että teidän vapautuksenne on lähellä.”

Nämä kaksi ovat rinnakkain. Ja niiden huomioon ottamisen yhteisvaikutuksena syntyy terve ja tasapainoinen asennoituminen Jeesuksen paluun ajatukseen.

Jos ainoa asenteisiimme vaikuttava ajatus on, että emme tiedä, ei matka ole pitkä siihen, että emme myöskään välitä. Kuluksen vuosisadan teologiassa paruuksia häipyi samoihin keerygman syövereihin kuin muutkin keskeiset uskontunnustusten ydinkohdat, eli siis pois historian kategoriasta legendojen joukkoon. Jos emme tiedä mitään, emme myöskään odota mitään. Silloin keskitymme vain tämänpuoleisuuteen ikuisuuden sijasta.

Jos otamme huomioon vain ennustavat merkit, syntyy mielessämme ylijännittynyt asennoituminen, jossa eläminen on kuin veitsenterällä taiteilemistä. Paavaliakin tuntee tämän ja varoittaa Tessalonikin kristittyjä: ”Otamme nyt puheeksi Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemisen ja sen, että meidät kootaan hänen luokseen. Me pyydämme, veljet, ettette heti menetä malttianne ja säikähdä, jos joku vedoten Hengen ilmoitukseen tai muka meidän puheeseemme tai kirjeseemme väittää, että Herran päivä on jo käsillä.” Hän ei tosin pysäytä ajatusta vain tähän varoitukseen, vaan tuo esiin vielä yhden merkin, antikristuksen ilmestymisen, jonka jälkeen on tietysti oikein alkaa elää lähiodotuksessa, edellyttäen, että tunnistaa hänet oikein. Niin antikristushahmoja kuin muitakin merkkejä on nähty kautta kirkon historian, ja erityisesti vainojen aikana tai historiallisten suurten murrosten keskellä.

Ennen kuin paheksomme entisten tai nykyisten aikojen kristittyjä siitä, että he ovat sortuneet asettamaan päivämääriä tai vuosilukuja Jeesuksen paluulle, on meidän luterilaisina muistettava myös se, että itse **Luther** esitti uskonpuhdistuksen varhaismurroksessa lopun tapahtuvan vuoteen 1524 mennessä. Tuo vuosi tuli ja meni, ja hän joutui toteamaan erehtyneensä. Sen jälkeen hän ei enää asettanut uusia vuosilukuja, mutta säilytti loppuun saakka ajatuksen siitä, että monet hänen aikansa ilmiöt, kuten katolisen kirkon tila, paavin viran instituutio, islamin leviäminen, kirkkaan evankeliumin esiin murtautuminen ja niin edelleen olivat lopun aikaan kuuluvia raamatullisten ennustusten toteutumia. Hän odotti myös juutalaisten joukkokäännyntymistä ennustusten mukaan. Hänen koko teologiaansa sävytti voimakas lopunajallinen painotus.

Voidaan kysyä, erehtyikö Luther tai erehtyivätkö Neron vainojen aikana

eläneet ja kärsineet tai muut eri aikakausien kristityt odottaessaan pikaista Jeesuksen paluuta. Vastaus on kyllä ja ei. Kylä-vastauksen syy on ilmeinen. Ei-vastaus tarvitsee perustelua. Se löytyy siitä asennoitumisesta, johon meidät on evankeliumin kautta kutsuttu. Kun elämme kristittyinä kahden valtakunnan kansalaisina, kun meidät on pelastettu synnistä ja liitetty siihen pyhiinvaltajien joukkoon, joka muodostuu Kristukseen uskovista, tiedostamme, mitä kohti olemme vaeltamassa ja odotamme sitä ikävöiden ja kaiwatan. Odottaminen kuuluu olennaisesti kristityn elämään. Pietarin mukaan me odotamme Jumalan päivää ja joudutamme sen tulemista. Ja kuten kaikki Raamatun tätä asiaa koskevat tekstit sanovat, tästä asennoitumisesta kumpuaa kutsu elää uudessa kuuliaisuudessa, jossa eletään jokapäiväisessä parannuksessa ja kilvoitellaan Jumalan tahdon toteutumisesa.

Loppukaneetti: Lutherin omenapuu-juttu on epähistoriallinen. Tarina kehiteltiin hävityn toisen maailmansodan jälkeen, jolloin suuren mestarin suuhun pantiin lause, jonka toivottiin kannustavat romahduksen kokeneita ihmisiä noustamaan toivottomuudesta ja ryhtyvän uuteen työhön. ●

Arno Toivanen

Kristus, kaikkeuden Herra

MATT. 25

TUOMIOSUNNUNTAI, KRISTUKSEN
KUNINKUUDEN SUNNUNTAI 23.11.

Luku jakaantuu kolmeen jaksoon: Jeesuksen seuraajan valveillaolo (25:1–13); palvelijoille uskotut leiviskät (25:14–30); tuomio (25:31–46).

Tuomiolla Jeesus jakaa ihmiset pelastuviin ja kadotukseen joutuviin sillä perusteella, miten he ovat eläneet täällä ajassa. Avuttomaksi lapseksi syntynyt, ihmise-

nä elänyt Jeesus tuomitsee kerran kaikki kansat, jotka hän jakaa vertauskuvallisesti lampaisiin ja vuohiin. Israelissa lampaat ja vuohet kävivät samalla laitumella, mutta illalla paimen erotti ne yötä varten kahdeksi eri katraaksi. Maan päällä kahdenlaiset ihmiset vaeltavat yhdessä, mutta kerran heidät erotetaan toisistaan. Vain vanhurskas Jumala pystyy jakamaan ihmiset oikeudenmukaisesti, koska kaikki muut voivat erehtyä eivätkä näe toistensa sydämeen. Jeesuksen opetuslasten oli juutalaisina helppo ymmärtää kertomuksen tätä puolta, sillä juutalaiset asettivat oikeudenkäynnissä vapautetut tuomarin oikealle puolelle ja tuomittujen paikka jäi vasemmalle.

Pelastuvien ja kadotettujen jakautuminen on totta jo nyt, sanoihan Jeesus itse: ”Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. Sitä, joka uskoo häneen, ei tuomita, mutta se, joka ei usko, on jo tuomittu, koska hän ei uskonut Jumalan ainoaan Poikaan.” (Joh 3:17–18.)

Merkittävää Matteuksen tallentamassa kertomuksessa on se, että tuomion perusteita eivät ole pahat tekemme tai niiden välttäminen, vaan hyvien tekojemme laiminlyönnit, toisin sanoen olemmeko käyttäneet Jeesuksen mainitsemaa talenttimme eli lahjamme oikein vai kätkenneet ne piiloon.

Jeesus mainitsee kuusi tilannetta, joissa ihmiset tarvitsevat apuamme ja joissa hän samastuu kärsiviin lähimmäisiimme. Julkisen toimintansa aikana hän itse uhrautui auttamaan hädänalaisia ja antoi lopulta henkensä koko ihmiskunnan syntien rangaistukseksi. Nyt hän haluaa jatkaa tätä työtään ja tekee sen omiensa kautta. Muuan 1300-luvulla elänyt julista ja totesi kauniisti: ”Kristuksella ei ole käsiä, vain meidän kätemme, joilla hän tekee työtään tänään. Hänellä ei ole jalkoja, vain meidän jalkamme johdattaessaan ihmisiä

tllelen, Hänellä ei ole huulia, vain meidän huulemme, joilla hän kertoo ihmisille kuolemastaan. Me olemme syntisille evankeliumi, pilkkaajille uskontunnustus. Me olemme Jumalan viimeinen sanoma kirjoitettuna sanoihin ja tekoihin.”

Päivän evankeliumiteksti on meille uskoville haaste antautua toisten palveleminen lahjojemme kautta, itseämme säästämättä. Siinä saamme kokea siunauksen jo täällä ajassa ja kerran ikuisuudessa. Tanskalainen pappi ja ajattelija **Søren Kierkegaard** (1813–1855) kirjoitti hienosti:

”Onnen ovi avautuu vain ulospäin.”

Kertomuksen siunatut eivät edes tiedostaneet tekojaan, koska he toimivat spontaanisti, ja tämä on mahdollista vain silloin, kun Jeesus on saanut vaikuttaa heissä. Jeesus sanoikin oppilailleen: ”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään.” (Joh 15:5.) Tärkeintä on pysyä Jeesuksessa, elää anteeksiannon ja armon varassa ilman omien ansioidemme tavoittelua. Saamme levätä hänessä ja hän vaikuttaa kauttamme hyvät teot. Näin voimme turvallisimmiin mielin kerran astua Kuninkaan tuomioistuimen eteen. ●

Jorma Satama

Eläkkeelle siirtynyt Tampereen Viinikan seurakunnan kappalainen

Kuninkaasi tulee nöyränä

LUUK. 19: 28–40

1. ADVENTTISUNNUNTAI 30.11.

Uusi kirkkovuosi alkaa yleensä positii-visissa merkeissä. Seurakuntaa on kool-la Sanan ääressä tavallista enemmän, onhan ensimmäinen adventtisunnuntai yksi suosituimmista kirkkossakäyntipyhistä. *Hoosianna*-hymnissä on edelleen veto-voimaa. Saarnaajalle sunnuntai heittääkin haasteen. Teksti on tuttu, tuleehan se vastaan hieman eri muodossaan kahdes-

ti vuodessa, ensimmäisenä adventtina ja palmusunnuntaina. Suuntaanko siis sanat vakiokävijöille vai harvoin kirkkoon tulleille? Huudanko kovaa ja korkealta vai puhunko lempeästi ja houkutellessa?

Kertomus Jeesuksen ratsastamisesta Jerusalemiin on tapahtumana tärkeä. Ensinnäkin kaikki neljä evankeliumia mainitsevat sen. Yksityiskohdissaan kertomukset eroavat hieman toisistaan, mutta sanoma on selkeä: Tässä tulee Kuninkaasi ja Pelastajasi, Messias, josta Vanha testamentti puhuu, Rauhanruhtinas, joka tuo rauhan. Autuas on se, joka ottaa hänet vastaan.

Toiseksi tapahtuma on tärkeä sen vuoksi, että siitä avautuu ikään kuin portti Jeesuksen persoonan ja toiminnan ymmärtämiselle. Lainaan **Timo Eskolaa**: ”Uuden testamentin teologian kokonaisuus kantaa aloittaa juuri tästä tapahtumasta ja sen tulkinnasta. Se avaa nimittäin Jeesuksen opetuksen keskeisiä teemoja, joita voidaan seurata myös muualta hänen opetuksistaan. Eskatologisen ratsastajana Jeesus ottaa Daavidin suvun rauhanruhtinaan roolin. Hän tulee poistamaan kansalta sen tuskan, jonka pakkosiirtolaisuudessa koettu rangaistus on aiheuttanut. Hän on eskatologisen temppelin rakentaja ja hän toteuttaa uudistetun Daavidin valtakunnan tuomalla kansalle hengellisen herätyksen. Lisäksi pääsiäisenä paljon laulettu Psalmi 118 osoittautuu keskeiseksi raamattuperusteluksi Jeesuksen toiminnassa.” (*Uuden testamentin narratiivinen teologia*, s. 32–33.)

Jeesuksen Jerusalemiin tulon yksityiskohdat eivät välttämättä aukene meille nykyihmisille, mutta tuon ajan juutalaisille niillä oli selkeä viesti: tässä aasin varsalla ratsastavassa Jeesuksessa, jonka kulkutielle kansa levitti vaatteita ja palmupuun lehtiä (Mark. 11:8), tulee Kuninkas ja Messias!

Messiaan kulkuneuvo ei ollut valkoinen ratsu tai kuninkaalliset vaunut vaan aasin

varsaa. Profeetta Sakarja kirjoittaa tästä Messias-kuninkaasta (Sak. 9:9), jota sitten Matteus lainaa: ”Sanokaa tytär Siionille: Katso, kuninkaasi tulee! Hän tulee luoksesi lempeänä, ratsastaen aasilla, työjuhdan varsalla” (Matt.21:5, Sak. 9:9).

Pyytäessään opetuslapsiaan noutamaan kiinni sidottua aasinvarsaa Jeesus vetoaa paitsi messiaanisuuteensa myös koko antiikissa tunnettuun kuninkaan oikeuteen ottaa käyttöönsä kulkuneuvo. Myös se, että kyseessä oli eläin, jonka selässä kukaan ei vielä ollut istunut, viittasi kuninkaan oikeuteen.

Vihdoinkin oli tullut aika, jolloin Jeesus ei enää peittele kuninkuuttaan, vaikka se oli peräti toisenlainen, kuin ihmiset ymmärsivät. Tämä Kuningas on hiljainen ja lempeä (kreikaksi *prays*), hänen kruununsa on orjantappuroista väännetty ja valtaistuimensa on karkea ristinpuu. Mutta juuri tällaisena Kuninkaana hän on täyttävä taivaallisen Isänsä tahdon ja maailmaan tulonsa tarkoituksen. Jeesus ei Jerusalemiin ratsastaessaan toimi omasta ohjelmastaan ja toiveistaan käsin, vaan koska on kuuliainen Isän antamalle tehtävälle.

Kaikki neljä evankeliumia kertovat kansan riemuhuudon olleen Psalmin 118:26 mukainen. Sanat ”Siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimessä” olivat alkuun osa Israelin pyhiinvaellusliturgiaa. Niillä tervehdittiin sisään kaupunkiin tai temppeleihin astuvia pyhiinvaeltajia. Kun Jeesus opetuslastensa ja kansanjoukon kanssa lähestyi ”sitä paikkaa, mistä tie laskeutuu

Öljymäen rinnettä alas” (j. 37), Jerusalemin temppele tuli näkyviin. Väkijoukko alkoi suureen ääneen ylistää Jumalaa. Nyt ylistyksen keskipisteenä oli Jeesus. Toisin kuin Matteus, Markus ja Johannes, pakanakristityille kirjoittava Luukas on jättänyt pois Hoosianna-huudon (”Auta, pelasta!”) ja viittauksen Daavidiin ja korvannut ne jouluyön mieleen tuovalla huudolla ”Taivaassa rauha, kunnia korkeuksissa!” (Luuk. 19:38, vertaa Luuk. 2:14:ään).

Ensimmäisen adventin ja palmusununtain tekstit ja teemakin ovat pitkälti samoja. Mikä yhdistäisi näiden kristillisen kirkon suurimpien juhlien, pääsiäisen ja joulun odotuksen? Löytyisikö luontevaksi sillaksi edellä mainitut aasi ja rauha? Luultavasti Maria teki Josefin kanssa matkan Betlehemiin aasin selässä istuen. Ja todennäköisesti aasi oli yksi niistä kotieläimistä, jotka saivat luovuttaa syöttökaukalonsa Jeesus-lapsen vuoteeksi.

Jouluyönä Betlehemin kedon yllä enkelijoukko lauloi: ”Rauha maassa!” Öljymäen rinteellä kansanjoukko ylisti: ”Taivaassa rauha!” Jouluna alkanut Jeesuksen, Messiaan, tie oli päättymässä muutaman päivän kuluttua. Rauhanruhtinas antaa elämänsä puolestamme ja tuo sovituskuolemallaan rauhan Jumalan kanssa. Mitä me puolestamme voisimme tehdä, että tämän ilosanoma löytäisi tiensä yhä useamman sydämeen? ●

Jari Nordman

Rovasti, SRO:n Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen aluejohtaja, Iitti